समाचार
एडीबी नेपालबाट

वेबसाइटः http://www.adb.org/NRM
इमेलः adbnrm@adb.org

एसियाली विकास बैंक (एडीबी) को नेपाल आवासीय नियोगले प्रकाशित गर्ने त्रैमासिक समाचारपत्र

कार्त्तिक, २०६३

एडीबीको सहयोगले ग्रामीण गरिब नेपालीलाई सडक सुविधा दिने

सम्झौतामा हस्ताक्षर नेपाल आवासीय नियोगका कायममुकायम प्रमुख की ही रियू र अर्थ सचिव विद्याधर मल्लिक ग्रामीण रोड कनेक्टीभीटी सेक्टर प्रोजेक्टका लागि अनुदान सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्दै ।

लाभान्वित सुधारिएको सडकबाट ग्रामीण जनताले सुविधा पाउनेछन् ।

एसियाली विकास बैंक (एडीबी) ले ग्रामीण सडक विस्तार र पुनर्स्थापनमा सहयोग गर्न २०६३ भदौ २६ गते नेपाल सरकारसँग ५ करोड ५२ लाख अमेरिकी डलर बराबरको अनुदान सहायतासम्बन्धी सम्झौता गऱ्यो । यस रोड कनेक्टीभीटी सेक्टर प्रोजेक्टको उद्देश्य नेपालको ग्रामीण क्षेत्रमा बसोबास गर्ने गरिब जनतालाई बजार, स्वास्थ्य र शैक्षिक केन्द्रहरूसम्म पहुँच उपलब्ध गराउनु हो ।

नेपाल आवासीय नियोगका कायममुकायम प्रमुख की ही रियू र अर्थ सचिव विद्याधर मल्लिकले सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्नुभएको थियो । एडीबीले नेपालमा सञ्चालित लगानी आयोजनालाई अनुदान सहायता प्रदान गरेको पहिलोपटक हो ।

यो रकम एडीबीको सहुलियतपूर्ण एसियाली विकास कोषबाट प्राप्त हुनेछ । सन् २००६ मा कुल सहायता कार्यक्रमको ५० प्रतिशतसम्म अनुदानमा लगानी गर्न नेपाललाई योग्य ठानिएको छ ।

यस आयोजनाले झन्डै ४ सय ९० किलोमिटर कुल लम्बाई भएका करिब १० वटा ग्रामीण सडकको निर्माण र सुधारमा लगानी गर्नेछ । यसले हाल सडक नपुगेका तीन जिल्ला सदरमुकाममा सडक निर्माण गर्नुका साथै देशका ७५ जिल्लामध्ये १७ वटा जिल्लाको सडक सुधार गर्नेछ ।

क्रमशः दोस्रो पेजमा

यस अंकमा...

- दक्षिण एसियाका लागि अष्ट्रेलियाद्वारा अनुदान कोषको स्थापना २
- नेपालद्वारा आईसीटी विकास आयोजना सुरु ३
- नेपालद्वारा कार्यक्रम कार्य-सम्पादनको समीक्षा ३
- आयरल्यान्ड : एडीबीको ६६ औं सदस्य ३
- नियोगका कर्मचारीको समाचार ३
- कार्यशाला तथा कार्यक्रमहरूको झलक ४

यस प्रकाशनमा उल्लेखित डलरले अमेरिकी डलरलाई जनाउँछ ।

एडीबीको सहयोगले ग्रामीण गरिब नेपालीलाई सडक सुविधा दिने

क्रमशः पहिलो पेजबाट

बजारमा पहुँच दुर्गम क्षेत्रमा ग्रामीण सडक प्रणालीको विस्तार र पुनर्स्थापनले स्थानीय बासिन्दालाई बजारसम्म पहुँच बढाउनेछ ।

(इन्सेट) खराब सडक र गाह्रो भौगोलिक संरचनाले सामान ढुवानीमा थप समस्या पैदा गर्छ ।

खराब सडक देशको विकासमा एक प्रमुख अवरोध रहेको छ । ग्रामीण सडक पर्याप्त नहुनुले दुर्गम ग्रामीण क्षेत्र, खासगरी उत्तरी पहाडी क्षेत्रका धेरैजसो गाउँलाई सम्पर्कविहीन बनाएर सुविधाको पहुँचबाट वञ्चित तुल्याएको छ ।

'दुर्गम क्षेत्रमा सडक प्रणालीको विस्तार र पुनर्स्थापनले त्यहाँका बासिन्दालाई प्रमुख शहर र जिल्ला सदरमुकामसम्म जोडेर बजार, रोजगारका अवसर तथा स्वास्थ्य र शैक्षिक सेवा केन्द्रसम्म पहुँच उपलब्ध गराउनेछ', एडीबीको दक्षिण एसिया विभागका कार्यक्रम व्यवस्थापन विशेषज्ञ नियानशान झाङले भन्नुभयो ।

यस आयोजनाले महिला बेचबिखनविरोधी कार्यक्रममार्फत् एचआईभी/एड्स रोग फैलनबाट रोक्न मद्दत गर्ने जानकारी उहाँले दिनुभयो । 'सडक निर्माणमा संलग्न कामदार, सवारी चालक, महिला यौनकर्मी, विदेशबाट फर्किएका व्यक्ति र सडक छेउछाउ बसोबास गर्ने समुदायमा एचआईभी/एड्स बढी प्रचलित भएकाले आयोजनाले यस्ता समूहका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ र एचआईभी रोकथाम केन्द्रको सुविधा पनि विस्तार गर्नेछ', झाङले भन्नुभयो ।

सडक विभागका अधिकारी र स्थानीय निकायका कर्मचारीलाई सडक सम्भाव्यता अध्ययनको तालिम प्रदान गर्न ३ लाख डलरको प्राविधिक सहायता अनुदान पनि आयोजनामा समावेश छ । यसले स्थानीय निर्माण क्षमता तथा सडक निर्माण र करार व्यवस्थापनमा परामर्श सेवा उद्योगलाई सुधार गर्ने उद्देश्यसमेत लिएको छ ।

आयोजनाको कुल लागत ८ करोड डलर रहेको छ, जसमध्ये अन्तर्राष्ट्रिय विकासका लागि तेल निर्यातक राष्ट्रहरूको संगठन (ओपेक) कोषले जनसार्वजनिक निर्माणका लागि १ करोड डलर लगानी गर्नेछ भने सरकारको योगदान १ करोड ४८ लाख डलर रहनेछ ।

सन् २०१२ डिसेम्बरसम्म चल्ने यस आयोजनाको कार्यान्वयन भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयले गर्नेछ ।

दक्षिण एसियाका लागि अष्ट्रेलियाद्वारा अनुदान कोषको स्थापना

अष्ट्रेलिया सरकारले दक्षिण एसियामा विकास आयोजना सञ्चालन गर्न १ करोड १० लाख अष्ट्रेलियन डलर (८५ लाख अमेरिकी डलर) को प्रारम्भिक पुँजीसहित एसियाली विकास बैंक (एडीबी) मा अनुदान सहायता कोष खडा गरेको छ ।

अष्ट्रेलिया-एडीबी दक्षिण एसिया विकास साझेदारी कोषले प्राविधिक सहायता, लगानी आयोजनाअन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रम तथा अनुदान कार्यहरूमा सहयोग गर्नेछ ।

कोषअन्तर्गत अफगानिस्तान, बंगलादेश, भुटान, भारत, मालदिभ्स, नेपाल, पाकिस्तान र श्रीलंकाले सहायता प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

सहायताका लागि योग्य कार्यक्रमहरूमा शासकीय सुधार कार्यक्रम (खासगरी स्थानीय स्तरमा) जस्तै, विकेन्द्रीकरण र सेवा प्रवाहको अधिकार प्रत्यायोजनमा सहायता, शहरी विकासका उद्देश्यलाई सम्बोधन गर्ने कार्यक्रम जस्तै, पूर्वाधार विकासका लागि नगरपालिकाको लगानी र सरकार-निजी क्षेत्र साझेदारीको स्थापना, समावेशी आर्थिक वृद्धिको प्रवर्द्धन, मानव संशाधन विकास (खासगरी सामाजिक तथा अन्य सेवा प्रवाहको क्षेत्रमा) र क्षेत्रीय समन्वय तथा ऐक्यबद्धताको प्रवर्द्धन रहेका छन् ।

'दक्षिण एसियाले सामना गरेका प्रमुख विकास चुनौतीहरूलाई प्रभावकारी रुपमा सम्बोधन गर्ने उच्चस्तरीय सिर्जनशील प्रयासहरूलाई यसले अत्यन्त लचकतासाथ सहयोग गर्नेछ', एडीबीको दक्षिण एसिया विभागका महानिर्देशक कुनियो सेन्गाले भन्नुभयो- 'यसले राम्रो सेवा प्रणाली विकास गर्ने आयोजनाहरू पनि कार्यान्वयन गर्नेछ, जसले स्थानीय सेवा प्रवाह र तल्लो तहसम्मका मानिसहरूको जीवनयापनमा सुधार ल्याउनेछ ।'

एडीबीको नियन्त्रणमा रहने यो कोष सन् २०११ सम्म ५ वर्षका लागि सञ्चालन हुनेछ । अष्ट्रेलिया सरकारको ईच्छाअनुसार यसको समय बढाउन सकिन्छ ।

नेपालद्वारा आईसीटी विकास आयोजना सुरु

नेपालले एसियाली विकास बैंक (एडीबी) को प्राविधिक सहायताअन्तर्गत सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (आईसीटी) विकास आयोजना सुरु गर्दैछ । ६ लाख अमेरिकी डलरको यस प्राविधिक सहायताले देशको आर्थिक वृद्धि र गरिबी निवारणमा सहायता गर्ने लगानी आयोजना तयार पार्न सरकारलाई सहयोग गर्ने उद्देश्य लिएको छ ।

आयोजनाले विद्युतीय-शासनसम्बन्धी गुरूयोजनाले पहिचान गरेको मार्गचित्रका आधारमा आईसीटीको पहुँच विस्तार र विद्युतीय-शासन कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि कानुन, नियमन तथा संस्थागत संरचना तयार पार्न खोजेको छ । यसले आईसीटी पूर्वाधार व्यवस्थापन तथा विद्युतीय-शासनसम्बन्धी कार्यक्रममा नेपालको संस्थागत तथा मानव संशाधन क्षमतासमेत बढाउनेछ ।

एडीबीको दक्षिण एसिया विभागका प्रमुख वित्तीय विशेषज्ञ डोङ-सु प्योका अनुसार यस आयोजनाले दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रमा आईसीटीको पहुँच विस्तार गर्न लगानी आयोजना तयार पार्नुका साथै छानिएका विद्युतीय-शासन कार्यक्रमको ढाँचा तयार पार्ने र आईसीटीको पहुँच विस्तार गरी छानिएका विद्युतीय-शासन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कानुन, नियमन तथा संस्थागत संरचना तयार पार्नेछ ।

आयोजनाको कुल लागत ७ लाख २५ हजार अमेरिकी डलर रहेको छ, जसमध्ये नेपाल सरकारले १ लाख २५ हजार डलर लगानी गर्नेछ । सन् २००७ फेब्रुअरीमा सम्पन्न हुने यस आयोजनाको कार्यान्वयन उच्चस्तरीय सूचना प्रविधि आयोगले गर्नेछ । ■

आयरल्यान्ड : एडीबीको ६६ औं सदस्य

आयरल्यान्ड २०६३ साउन ८ गतेदेखि एसियाली विकास बैंक (एडीबी) को पूर्ण सदस्य बनेको छ । यसले १२ हजार ४० पुँजीगत सेयर खरिद गरेको छ । एडीबीको अधिकृत पुँजीगत सेयर ३५ लाख ३४ हजार २ सय ३० छ । ■

नियोगका कर्मचारीको समाचार

२०६३ असोज ९ गतेदेखि **स्मिता ज्ञवाली** सहायक आयोजना विश्लेषकका रुपमा नेपाल आवासीय नियोगमा आबद्ध हुनुभएको छ । उहाँले एडीबीको सहायतामा सञ्चालित आयोजनाहरूमा विश्लेषणात्मक र तथ्यांकीय सहायता प्रदान गर्नुका साथै सञ्चालन र प्रशासनिक कार्यहरूमा सहयोग गर्नु हुनेछ । नियोगमा आउनुअघि उहाँले अमेरिकाको बोस्टनस्थित प्रिभेन्टिभ मेडिसिन एसोसियट्समा सञ्चालन प्रबन्धकका रुपमा काम गर्नुभएको थियो । उहाँले अमेरिकाको व्हिलिङ जेसुइट विश्वविद्यालयबाट व्यवस्थापनमा स्नातकोत्तर गर्नुभएको छ । ■

नेपालद्वारा कार्यक्रम कार्य-सम्पादनको समीक्षा

नेपाल सरकारले २०६३ साल असोज २२ देखि २६ गतेसम्म एसियाली विकास बैंक (एडीबी), विश्व बैंक र जापान अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग बैंकसँग मिलेर नेपालमा सञ्चालित विकास कार्यक्रमहरूको कार्य-सम्पादन समीक्षा गर्‍यो ।

यसअन्तर्गत प्रमुख परिसूचकहरूका आधारमा सन् २००५ को कार्य-सम्पादन परीक्षण गर्नुका साथै कार्यक्रमलाई सुदृढ तुल्याउन सरकारी नीति तथा प्रक्रियासम्बन्धी बहस, राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्यक्रमको संरचना र त्यसमा गरिनुपर्ने समायोजनबारे छलफल, २००५ को कार्य-सम्पादन समीक्षा कार्ययोजनामा भएका प्रगतिको विश्लेषण तथा समीक्षाको परिणाम झल्काउने कार्ययोजना तर्जुमा गरिएका थिए ।

विगतको तुलनामा यस वर्षको समीक्षा वृहत् थियो । कार्यक्रमको कार्य-सम्पादनमा असर पारेका विषयहरू पहिचान गर्नुका अतिरिक्त समीक्षाले क्षेत्रगत नतिजा विवरण (Sector results profile) र सरकारको गरिबी निवारण रणनीतिमा आधारित राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्यक्रम संरचनासँग त्यसको सम्बन्धमा पनि छलफल गरिएको थियो । समीक्षाले एडीबीको सहायतामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तुल्याउन सात प्राथमिक क्षेत्रका लागि क्षेत्रगत नतिजा विवरण तयार पारेको थियो । एडीबी प्रधान कार्यालयबाट आएका सहकर्मीहरूले समीक्षामा भाग लिएर क्षेत्रगत नतिजा विवरण तयार पार्न सहयोग गरेका थिए । ■

कार्यक्रम समीक्षा सरकार र विकास नियोगका प्रतिनिधिहरू सन् २००५ को कार्य-सम्पादन परीक्षण गर्दै ।

गरिबको हितमा गरिब नेपाली जनताको राम्रो जीवनयापन सुनिश्चित गर्न विकास साझेदारहरू संयुक्त रुपमा काम गरिरहेका छन् ।

कार्यशाला तथा कार्यक्रमहरूको झलक

२३ असार, राष्ट्रिय योजना आयोगको विकास नतिजाहरूको व्यवस्थापन । आयोगका पूर्व सदस्य तथा हाल एडीबीका परामर्शदाता डा. चम्पक पोखरेलले नेपालमा विकास नतिजाको व्यवस्थापनलाई संस्थागत रुप दिनमा भएका प्रगतिहरूबारे छलफल गर्नुभयो ।

१९ साउन, नेपालमा सञ्चालित एडीबीका कार्यक्रमहरूका लागि नतिजा अनुगमन संरचना । एडीबीका परामर्शदाता विनोद श्रेष्ठले राष्ट्रिय क्षेत्रगत प्रगति विवरण तयार पार्न एडीबीको नेपाल आवासीय नियोगका कर्मचारीहरूसँग छलफल गर्नुभयो । केही निश्चित क्षेत्रहरूको वार्षिक प्रगति विश्लेषण गर्न यो विवरण तर्जुमा भइरहेको छ । उहाँले नमूनाका रुपमा नेपालको यातायात क्षेत्रको विवरण प्रस्तुत गर्नुभयो ।

२६ साउन, एडीबीका आयोजनालाई परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । सोसाइटी अफ कन्सल्टिङ, आर्किटेक्चरल एन्ड इञ्जिनियरिङ फर्मका अध्यक्ष केशव कुँवर र उहाँको समूहले परामर्श सेवासम्बन्धी मुद्दा र चुनौतीबारे छलफल गर्नुका साथै सोसाइटीले सुरु गरेका प्रयासहरूबारे जानकारी दिनुभयो । नेपाल आवासीय नियोगले गोष्ठीमा छलफल भएका विषयका आधारमा आन्तरिक परामर्श सेवाको प्रभावकारिता सुधार गर्न 'चेकलिस्ट' तयार पारेको छ । चेकलिस्टको कार्यान्वयनमा भएका प्रगति समीक्षा गर्न आगामी मंसिर २९ गते सोसाइटीसँग मिलेर अर्को गोष्ठी आयोजना हुँदैछ ।

विकास नतिजाहरूको व्यवस्थापन डा. चम्पक पोखरेल र नियोगका परामर्शदाताहरू नेपालको विकास नतिजाको व्यवस्थापनलाई संस्थागत रुप दिनमा भएका प्रगतिहरूबारे छलफल गर्दै ।

नतिजा अनुगमन संरचना नियोगका कर्मचारीहरू राष्ट्रिय क्षेत्रगत नतिजा विवरणको तयारीका लागि छलफल गर्दै ।

क्षमता विकास सरकारी निकायका लैङ्गिक स्रोत व्यक्तिहरू लैङ्गिक क्षमता विकास कार्यशालामा सहभागी हुँदै ।

६ भदौ, नेपालमा द्वन्द्व रुपान्तरण र ग्रामीण लगानी कार्यक्रमका चुनौतीहरू । नेपाल आवासीय नियोगका परामर्शदाता डा. प्रकाश महतले विगतका प्रजातान्त्रिक सरकारको सफलता र असफलतामा प्रकाश पार्दै शान्ति प्रक्रियामा रहेका अवरोधहरूको चर्चा गर्नुभयो । उहाँले द्वन्द्व रुपान्तरणका लागि समावेशी प्रयासमा जोड दिनुभयो ।

१६ भदौ, स्वस्थ मुटुसम्बन्धी सरोकार । नर्भिक अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डा. भरत रावतले नेपाल आवासीय नियोगका कर्मचारीहरूका लागि गर्नुभएको प्रस्तुतिमा तनावपूर्ण स्थितिमा काम गर्ने व्यक्तिहरूले मुटुसम्बन्धी रोगहरूबाट बच्न अपनाउनुपर्ने सतर्कताहरूबारे चर्चा गर्नुभयो ।

६ असोज, थोक लघुवित्त कर्जा प्रदायकका रुपमा ग्रामीण लघुवित्त विकास केन्द्रको विकास । नेपाल आवासीय नियोगमा प्रशिक्षार्थीका रुपमा कार्यरत फ्रान्चेस्का माजोराले ग्रामीण लघुवित्त विकास कार्यक्रमले सामना गरेका चुनौतीहरूमा प्रकाश पार्दै आफ्ना अध्ययनका निष्कर्षहरू प्रस्तुत गर्नुका साथै यसको भावी विकाससम्बन्धी सुझाव दिनुभयो ।

५-६ भदौ, लेखापरीक्षण कार्यशाला । कार्य दक्षता र पारदर्शितामा सुधार ल्याएर एडीबीका आयोजनाहरूको वित्तीय व्यवस्थापन सुदृढ तुल्याउन महालेखापरीक्षकको कार्यालयले एडीबीको सहायतामा एक कार्यशाला आयोजना गऱ्यो । महालेखापरीक्षकको कार्यालय, महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय र एडीबीका सबै आयोजनामा कार्यरत लेखापरीक्षक समेतगरी ३२ जना सहभागीहरूले उक्त दुईदिने कार्यशालामा भाग लिएका थिए ।

२-४ असोज, लैङ्गिक क्षमता विकास कार्यशाला । एडीबी र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कृषि, शिक्षा र सामान्य प्रशासनका लागि लैङ्गिक रणनीति पारित पार्न कार्यशाला आयोजना गऱ्यो । कार्यशालामा ३५ जना सहभागीहरूले भाग लिएका थिए ।

आगामी कार्यक्रमहरूको पूर्ण सूचीका लागि एडीबी, नेपाल आवासीय नियोगको वेबसाइट हेर्नुहोस्: http://www.adb.org/nrm ■

समाचार नेपालबाट

एसियाली विकास बैंक (एडीबी) को नेपाल आवासीय नियोगले प्रकाशित गर्ने यस त्रैमासिक समाचारपत्रको मुख्य उद्देश्य एडीबी र उससँग आबद्ध समूहहरूबीच सूचना आदानप्रदानलाई विस्तार गराउनु हो । 'समाचार नेपालबाट' ले एडीबीका गतिविधि सम्बन्धी जानकारी दिनुका साथै नेपालमा विकासे मुद्दाबारे छलफल गर्न मञ्च उपलब्ध गराएको छ । यद्यपि यसमा प्रकाशित भएका लेखहरूले एडीबीको आधिकारिक विचार प्रवाह गरेको छ भनी अनिवार्यरुपमा भन्न सकिदैन । हामी पाठकहरूको सुझाव तथा प्रतिक्रियाको स्वागत गर्छौं ।

नेपाल आवासीय नियोग
श्रीकुञ्ज, कमलादी, वार्ड नं. ३१
पोष्ट बक्स ५०१७
काठमाडौं, नेपाल ।
फोन: +९७७ १ ४२२ ७७७९
फ्याक्स: +९७७ १ ४२२ ५०६३
adbnrm@adb.org
www.adb.org/nrm
राष्ट्रिय निर्देशक: सुल्तान हाफिज रहमान